

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ & ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΛΥΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1. Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 151.
 A2. Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 13.
 A3. Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 88.
 A4. 1. Σ 2. Λ 3. Λ 4. Σ 5. Σ

ΘΕΜΑ Β

Έστω A το ενδεχόμενο ο γονέας να απάντησε «Ναι» στην ερώτηση A.

Έστω B το ενδεχόμενο ο γονέας να απάντησε «Ναι» στην ερώτηση B.

Ισχύουν $P(A) = 0,8$ (1) και $P(A' \cap B) = 0,1$ (2).

B1. Είναι $P(A' \cap B) = 0,1 \Leftrightarrow P(B - A) = 0,1 \Leftrightarrow P(B) - P(A \cap B) = 0,1$ (3).

$$\text{Οπότε } P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) \stackrel{(1)}{\Leftrightarrow} P(A \cup B) = 0,8 + 0,1 \Leftrightarrow P(A \cup B) = 0,9 \text{ (4).}$$

B2. Ισχύει $P(B - A) = P(B) - P(A \cap B) \Leftrightarrow 0,1 = P(B) - P(A \cap B) \Leftrightarrow P(B) = 0,1 + P(A \cap B)$ (5).

$$\text{Όμως } 0,2 \leq P(B) \leq 0,4 \stackrel{(5)}{\Leftrightarrow} 0,2 \leq 0,1 + P(A \cap B) \leq 0,4 \Leftrightarrow 0,1 \leq P(A \cap B) \leq 0,3.$$

$$\text{Άρα } P(A \cap B)_{\min} = 0,1 \text{ και } P(A \cap B)_{\max} = 0,3.$$

B3. Είναι $P(B) = 0,3$ (6).

1. Από τις (5) και (6) έχουμε: $0,3 = 0,1 + P(A \cap B) \Leftrightarrow P(A \cap B) = 0,2$ (7).

$$\text{Οπότε } P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) \Leftrightarrow P(A - B) = 0,8 - 0,2 \Leftrightarrow P(A - B) = 0,6.$$

2. $P((A \cap B)') = 1 - P(A \cap B) \stackrel{(7)}{=} 1 - 0,2 = 0,8$

3. $P(A' \cup B) = P(A') + P(B) - P(A' \cap B) = 1 - P(A) + P(B) - P(B - A) \stackrel{(1)}{=} \stackrel{(2)}{=} \stackrel{(6)}{=} 1 - 0,8 + 0,3 - 0,1 = 0,4$



ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Αν c είναι το πλάτος κάθε κλάσης τότε

$$\frac{150 + 2c + 150 + 3c}{2} = 400 \Leftrightarrow 300 + 5c = 800 \Leftrightarrow 5c = 500 \Leftrightarrow c = 100.$$

Γ2. Είναι $f_1 = \frac{1}{2}f_4 \Leftrightarrow f_4 = 2f_1$ (1). Ακόμη είναι: $f_1 + f_2 + f_3 + f_4 = 1 \Leftrightarrow f_1 + 0,30 + 0,40 + 2f_1 = 1 \Leftrightarrow$

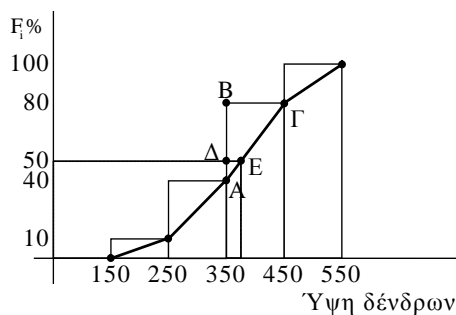
$$\Leftrightarrow 3f_1 = 0,3 \Leftrightarrow f_1 = 0,1 \text{ (2)}. \text{ Η (1)} \Leftrightarrow f_4 = 0,2 \text{ (3)}.$$

Άρα ο πίνακας κατανομής συχνοτήτων θα είναι:

Ύψη (cm) [...,...)	x_i	f_i
150 – 250	200	0,10
250 – 350	300	0,30
350 – 450	400	0,40
450 – 550	500	0,20
Σύνολα		1

Γ3. $\bar{x} = \sum_{i=1}^4 x_i \cdot f_i = 200 \cdot 0,10 + 300 \cdot 0,30 + 400 \cdot 0,40 + 500 \cdot 0,20 =$
 $= 20 + 90 + 160 + 100 = 370 \text{ cm}$

Το ιστόγραμμα αθροιστικών συχνοτήτων % θα είναι:



Είναι $\triangle AB\Gamma \sim \triangle A\Delta E$, οπότε $\frac{A\Delta}{AB} = \frac{\Delta E}{B\Gamma} \Leftrightarrow \frac{10}{40} = \frac{x}{100} \Leftrightarrow 40x = 1000 \Leftrightarrow x = 25.$

Άρα, $\delta = 350 + x \Leftrightarrow \delta = 350 + 25 \Leftrightarrow \delta = 375 \text{ cm}.$

Γ4. $S^2 = \sum_{i=1}^4 (x_i - \bar{x})^2 \cdot f_i = (200 - 370)^2 \cdot 0,10 + (300 - 370)^2 \cdot 0,30 +$
 $(400 - 370)^2 \cdot 0,40 + (500 - 370)^2 \cdot 0,20 =$
 $= 170^2 \cdot 0,10 + 70^2 \cdot 0,30 + 30^2 \cdot 0,40 + 130^2 \cdot 0,20 =$
 $= 2890 + 1470 + 360 + 3380 = 8100$

Επομένως, $S = \sqrt{S^2} \Leftrightarrow S = \sqrt{8100} \Leftrightarrow S = 90.$

Οπότε, $CV = \frac{S}{\bar{x}} = \frac{90}{370} > \frac{1}{10}$, αφού $90 \cdot 10 > 370.$

Άρα το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

Γ5. Είναι $\bar{x} - S = 370 - 90 = 280$ και $\bar{x} + S = 370 + 90 = 460$. Επίσης, θεωρούμε ότι σε κάθε κλάση οι παρατηρήσεις είναι ομοιόμορφα κατανεμημένες. Έτσι:



Στο διάστημα $[250, 350)$ βρίσκεται το 30% των δένδρων.

Στο διάστημα $[280, 350)$ βρίσκεται το $\frac{350-280}{350-250} \cdot f_2 = \frac{70}{100} \cdot 0,3 = 0,21$ ή 21% των δένδρων.

Στο διάστημα $[350, 450)$ βρίσκεται το 40% των δένδρων.

Στο διάστημα $[450, 550)$ βρίσκεται το 20% των δένδρων.

Στο διάστημα $[450, 460)$ βρίσκεται το $\frac{460-450}{550-450} \cdot f_4 = \frac{10}{100} \cdot 0,2 = 0,02$ ή 2% των δένδρων.

Άρα στο διάστημα $[\bar{x}-S, \bar{x}+S)$ βρίσκεται το $21\% + 40\% + 2\% = 63\%$ των δένδρων.

Έστω A το ενδεχόμενο ένα δένδρο να έχει ύψος που ανήκει στο διάστημα $[\bar{x}-S, \bar{x}+S)$.

$$\text{Είναι } P(A) = \frac{N(A)}{N(\Omega)} = f_A = \frac{63}{100} = 0,63.$$

Γ6. Έστω ότι το ύψος κάθε δένδρου αυξάνεται κατά $\alpha\%$.

$$\text{Πρέπει: } \bar{x}' = \left(1 + \frac{\alpha}{100}\right) \cdot \bar{x} \Leftrightarrow 444 = \left(1 + \frac{\alpha}{100}\right) \cdot 370 \Leftrightarrow 1 + \frac{\alpha}{100} = \frac{444}{370} \Leftrightarrow$$

$$1 + \frac{\alpha}{100} = 1,2 \Leftrightarrow \frac{\alpha}{100} = 0,2 \Leftrightarrow \alpha = 20$$

Άρα το ύψος κάθε δένδρου πρέπει να αυξηθεί κατά 20%.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. 1. Η f είναι παραγωγίσιμη στο πεδίο ορισμού της $A = \mathbb{R}$, με $f'(x) = 2x - 6$.

x	$-\infty$	3	$+\infty$
$f'(x)$	-	0	+
$f(x)$	↘		↗

Άρα η f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-\infty, 3]$, γνησίως αύξουσα στο διάστημα $[3, +\infty)$ και παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στο $x_0 = 3$ το $f(3) = 3^2 - 6 \cdot 3 + 8 = -1$.

2. Έστω x_1 η τετμημένη του σημείου επαφής της εφαπτομένης ε και της C_f .

$$\text{Πρέπει } x_1 \neq 0 \text{ και } \frac{f'(x_1)}{x_1} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow 2f'(x_1) = x_1 \Leftrightarrow 2(2x_1 - 6) = x_1 \Leftrightarrow 4x_1 - 12 = x_1 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 3x_1 = 12 \Leftrightarrow x_1 = 4. \text{ Είναι: } f(4) = 4^2 - 6 \cdot 4 + 8 = 0 \text{ και } f'(4) = 2 \cdot 4 - 6 = 2.$$

Επομένως, η εξίσωση της εφαπτομένης ε στη C_f στο σημείο $A(4, 0)$ θα είναι της μορφής $y = 2x + \beta$ (1).

Όμως το σημείο $A(4, 0)$ ανήκει στην ε , οπότε οι συντεταγμένες του σημείου A θα επαληθεύουν την (1), δηλαδή: $0 = 2 \cdot 4 + \beta \Leftrightarrow \beta = -8$.

Άρα η εξίσωση της εφαπτομένης ε στη C_f στο σημείο $A(4, 0)$ είναι η $y = 2x - 8$.

Δ2. Επειδή στην κανονική κατανομή το 50% των παρατηρήσεων έχει τιμές πάνω από \bar{x} , ενώ το 50% των παρατηρήσεων έχει τιμές κάτω από \bar{x} , είναι $\delta = \bar{x} \Leftrightarrow \bar{x} = 3$.



$$\begin{aligned} \text{Είναι: } s^2 &= \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2 - \frac{\left(\sum_{i=1}^{2000} x_i\right)^2}{2000}}{2000} \Leftrightarrow s^2 = \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} - \frac{\left(\sum_{i=1}^{2000} x_i\right)^2}{2000^2} \Leftrightarrow s^2 = \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} - \left(\frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i}{2000}\right)^2 \Leftrightarrow \\ s^2 &= \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} - \bar{x}^2 \Leftrightarrow \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} = s^2 + 3^2 \Leftrightarrow \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} = s^2 + 9 \quad (2) \end{aligned}$$

Δ3. Για να είναι το δείγμα των τετμημένων ομοιογενές αρκεί $CV \leq 0,1 \Leftrightarrow \frac{s}{\bar{x}} \leq 0,1 \Leftrightarrow$

$$\begin{aligned} \Leftrightarrow s \leq 0,1 \cdot \bar{x} \stackrel{\bar{x} > 0}{\Leftrightarrow} s^2 \leq 0,01 \cdot \bar{x}^2 \Leftrightarrow \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} - 9 \leq 0,01 \cdot 9 \Leftrightarrow \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} - 9 \leq 0,01 \cdot 9 \Leftrightarrow \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} \leq 9,09 \\ \Leftrightarrow \sum_{i=1}^{2000} x_i^2 \leq 9,09 \cdot 2000 \Leftrightarrow \sum_{i=1}^{2000} x_i^2 \leq 18180. \end{aligned}$$

Άρα η μέγιστη τιμή του αθροίσματος $\sum_{i=1}^{2000} x_i^2$, ώστε οι τετμημένες των παραπάνω σημείων να αποτελούν ομοιογενές δείγμα είναι 18180.

Δ4. 1. Αφού το 16% των τετμημένων έχει τιμές πάνω από 3,4, είναι $\bar{x} + s = 3,4 \Leftrightarrow 3 + s = 3,4 \Leftrightarrow s = 0,4$.

$$2. \quad \bar{y} = \frac{\sum_{i=1}^{2000} y_i}{2000} \Leftrightarrow \bar{y} = \frac{y_1 + y_2 + \dots + y_{2000}}{2000} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \bar{y} = \frac{x_1^2 - 6x_1 + 8 + x_2^2 - 6x_2 + 8 + \dots + x_{2000}^2 - 6x_{2000} + 8}{2000} \Leftrightarrow \bar{y} = \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2 - 6 \sum_{i=1}^{2000} x_i + 2000 \cdot 8}{2000}$$

$$\Leftrightarrow \bar{y} = \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i^2}{2000} - 6 \frac{\sum_{i=1}^{2000} x_i}{2000} + 8 \Leftrightarrow \bar{y} = s^2 + \bar{x}^2 - 6\bar{x} + 8 \Leftrightarrow \bar{y} = 0,4^2 + 3^2 - 6 \cdot 3 + 8 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \bar{y} = 0,16 + 9 - 18 + 8 \Leftrightarrow \bar{y} = 0,16 - 1 \Leftrightarrow \bar{y} = -0,84$$

3. Για κάθε σημείο της δοσμένης ευθείας η τεταγμένη είναι $y_i = 2 \cdot x_i - 8$, $i = 1, 2, \dots, 2000$. Οι τετμημένες των σημείων του δείγματος έχουν μέση τιμή $\bar{x} = 3$ και τυπική απόκλιση $s = 0,4$.

Η μέση τιμή των τεταγμένων της ε θα είναι $\bar{z} = 2 \cdot \bar{x} - 8 = 2 \cdot 3 - 8 = -2$.

Η τυπική απόκλιση των τεταγμένων της ε θα είναι $s_z = 2 \cdot s = 2 \cdot 0,4 = 0,8$.

